

Myöhäisiän masennusseula GDS-
15 (30)

GDS 15- (30)

- - masennustila on vanhusten tavallisin mielialahäiriö
- -yli 65-vuotiailla 12-15%:lla on masennusta, laitoshoidossa olevilla 30-40 %:lla, dementiatoilaista 30-40 %:lla, halvauspotilaista 40 %:lla ja parkinson potilaista vajaalla 80%:lla

GDS 15- (30)

- professori Cottfriesin kuvaus ikääntyneiden masennuksesta:
- Tunneoireet: tyytymättömyys, kadonnut mielenkiinto asioihin, ärtyneisyys, pelko/levottomuus, ahdistus, tyhjiydentunne, huomattavasti voimistunut alakuloisuus.

GDS 15 (30)

- Kognitiiviset oireet: estyneisyys, epäluuloisuus/vainoharhaisuus, heikentynyt keskittymiskyky, huonontunut muisti, hämmentyneisyys, tarpeettomuudentunne, kiihtymys.

GDS 15 (30)

- Somaattisia oireita: luulosairaus, kipu, tuska, ruuansulatusvaivat, unettomuus, painonlasku, ummetus, väsyneisyys.
- Vaikeasti masentuneet vanhuspotilaat menettävät nopeasti fyysisen ja sosiaalisen toimintakykynsä.
- somaattisilla tekijöillä on keskeinen merkitys taustalla.

GDS 15 (30)

- debressio ja dementia -> oireisto monilta osin samanlainen
- depressiossa muistivaikeudet ja psykomotorinen hidastuneisuus korostuvat
- kaikenikäiset masennuspotilaat kokevat muistihäiriöitä
- muistikuvat menneisyydestä voivat vääristyä epäonnistumisen puolelle.

GDS 15 (30)

- Kognitio ja mieliala eivät aina kulje ajallisesti käsikädessä
- elämästä muistetaan paremmin raskaita kuin onnellisia elämäntapahtumia
- masennus voi olla alzheimerin taudin ensimmäinen oire
- tällaiset henkilöt ovat vaisuja, hidastuneita, vastaavat viiveellä ja katsekontaktia on vaikea saada

GDS 15 (30)

- aiemmin sairastettu vakava masennus on vanhuuden dementian itsenäinen riskitekijä
- omaisten haastattelu on myös tärkeää.
- Lääkityksestä:
- Ensimmäisen masennusjakson jälkeen lääkitystä vähintään 1/2- vuotta. Toistuvassa masennuksessa 1-2 vuotta tai elinikäinen ylläpitohoito usein aiheellinen.

GDS 15 (30)

- lääkitys aloitetaan aina pienimmällä mahdollisella annoksella vähintään 4-6 viikkoa ennen kuin annosta nostetaan
- tärkeää lopettaa masennusta mahdollisesti aiheuttavat lääkitykset ja hoitaa elimelliset sairaudet
- aivojen sähköhoitoa pidetään erityisen hyvänä vanhusten masennustilojen hoidossa.
Hoitotulokseen päästään lähes 90%:ssa

GDS 15 (30)

- Perinteisillä trisyklisillä masennuslääkkeillä on paljon haittavaikutuksia. Niitä käytettäessä kannattaa mitata lääkkeen plasmapitoisuus, kun hoitovaste puuttuu tai ilmenee haittavaikutuksia. Ei pidä käyttää vanhuksilla joilla on sydämessä johtumishäiriöitä tai vahva alttius ortostaattiseen hypotensioon. (aiheuttaa huimausta makuulta ylösnoustessa)

GDS 15 (30)

- Nykyisin iäkkäiden masennuksen hoidossa käytetään paremmin siedettyjä Serotoniinin taikaisinoton estäjiä.
- Masennustilat ovat vanhuksilla varsin yleisiä. Masennuslääkkeiden käytöstä voi olla hyvinkin suurta apua, vaikka vanhusten masentuneisuuden taustalla on usein erilaisia psykososiaalisia tekijöitä, yksinäisyyttä, somaattisia sairauksia ja kuolemanpelkoa.